

Début du tome Ahava du Michné Tora de Maïmonide. Espagne, XIVe siècle.

Typologie des hérétiques

Nuances de déviations

Maïmonide établit une liste de « déviants » en explicitant qui, par leur comportement ou leurs idées, se coupent de fait du peuple juif. Une telle liste pose la question de savoir s'il existe des dogmes juifs.

משנה תורה להרמב"ם הלכות תשובה פרק ג'

הלכה ו ואלו הן שאין להן חלק לעולם הבא, אלא נכרתים ואובדין ונידונין על גודל רשעים וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים.

המינים, והאפיקורוסין, והכופרים בתורה, והכופרים בתחיית המתים ובביאת הגואל, המורדים, ומחטיאי הרבים, והפורשין מדרכי צבור, והעושה עבירות ביד רמה בפרהסיא כיהויקים, והמוסרים, ומטילי אימה על הצבור שלא לשם שמים, ושופכי דמים, ובעלי לשון הרע, והמושך ערלתו

Maïmonide, Lois relatives au repentir, chapitre 3

§6 Voici ceux qui n'ont pas part au monde à venir mais qui sont retranchés, perdus, excommuniés à jamais en raison de l'immensité de leur faute:

Les *minim*, les *apikorsim*, ceux qui nient la Tora, ceux qui nient la résurrection des morts et la venue du Libérateur, les rebelles, ceux qui font fauter le grand nombre, ceux qui se coupent des usages collectifs, celui qui transgresse publiquement avec fierté tel Yehoyakim, les délateurs, ceux qui font peser la tyrannie de manière intéressée sur le collectif, les assassins, les maîtres de médisance et celui qui "tire son prépuce" (qui recouvre sa circoncision).

הלכה ח שלושה הן הכופרים בתורה :

- האומר שאין התורה מעם ה', אפילו פסוק אחד, אפילו תיבה אחת, אם אמר משה אמרו מפי עצמו, הרי זה כופר בתורה
- וכן הכופר בפרושה והוא תורה שבעל פה, והמכחיש מגידיה, כגון צדוק ובייתוס
- והאומר שהבורא החליף מצוה זו במצוה אחרת, וכבר בטלה תורה זו אע"פ שהיא היתה מעם ה' כגון ההגרים.

§8 Ceux qui « nient la Tora » sont au nombre de trois : Celui qui dit que la Tora ne provient pas de Dieu, même un seul verset, même une seule lettre. S'il dit que c'est Moïse qui l'a dite de lui-même, cela revient à « nier la Tora ».

De même, celui qui nie son commentaire, à savoir la Tora orale, et qui s'oppose à ceux qui la récitent.

Et celui qui dit que le Créateur a remplacé un commandement par un autre, et que cette Tora est obsolète, même si elle provenait de Dieu initialement, comme le prétendent les Hagaréens (les musulmans).